

KJARTAN

SKAPAR KJAK

UM RASISMU

FØROYSKI SJÓNLEIKARIN **KJARTAN HANSEN** FÆR FANTASTISK **UMMÆLI** FYRI
LEIKIN »SVENSKSÅLD«, SUM HANN FERÐAST VIÐ Í **SVØRÍKI** VIÐ Í LØTUNI. **LEIKURIN**
ER EIN **SATIRA** UM TABUEVNI – **SVENSKA RASISMU** OG SØGU HENNARA

SJÓNLEIKUR

Inna Törnroos
inna@sosialurin.fo

Kjartan Hansen er kendur í Føroyum fyri sína luttøku í Ólavsøkukabarettum og leikluti í Kirsuberjagarðinum, sum var sýndur á Tjóðpallinum 2010.

Kjartan hevur nomið sær sjónleikaraútbúgving í Luleå í Svøríki og freelansar sum sjónleikari har.

Í leikinum »Svensksåld« eru tey bert trý fólk á pallinum – føroyski Kjartan, finlandssvenski Jakob og norska Ingrid. At tað ikki eru svenskarar, ið framføra leikin um svenska samfelagið er ein partur av hugsanini hjá Gertrud Larsson, ið hevur skrivað leikin.

Vit á Sosialinum sóu leikin, tá ið hann var á vitjan í Stockholm. Leikurin ferðast runt og verður vístur á nógvum ymiskum stöðum í Svøríki.

Á teater Pero, sum sjónleikarahúsið eitur, var salurin so at siga fullur. Tey trý byrjaðu ár 9, tá tann reina rasan – germanar – hava bast Rómararíkinum. Tey ferðaðust fram í søguni til rasubíologar, nakrar Herman og ein sera

Kjartan Hansen syngur ein sang sum Pia Kjærsgård

Ein sera stuttlig sena har ein svenskur politikari tosar úr eini kaffikannu

Stuttskalli ella langskalli – tað er spurningurin

kendan Hitler. Alt varð spælt uppá ein sera undirhaldandi og lættskilligan hátt, og fleiri ferðir ferð ivaðist mann, um tað veruliga kundi verða sannleiki, sum tey siga á pallinum. At sviar mettu skallan hjá lappum og noyddu fólk til sterilisering eru tveir av teimum søguligu pørtunum, sum ikki verður tosað so hart um í dag.

Í seinna parti var tað nútíðin, ið varð spæld. Kjartan gjørdi eina fantastiska sangframførslu sum Pia Kjærsgaard,

og áskoðaririnin vóru um at doyggja í látri.

Eisini varð upprunin hjá teimum trimum sjónleikarunum nevndur. »Føroyskt er bara ein dansk dialekt, Kerstin« segði Jacob við Kjartan, sum skrálar »EG EITIKJARTAN« og greiddi síðani frá, at føroyskt er eitt egið mál og Føroyar eitt egið land.

»Men eitur drotningin hjá tær ikki Margaretha?« svarar Jacob.

Tá vit hitta Kjartan aftaná leikin,

greiðir hann frá, at hann er so sálartroyttur av, at ongin dugur at úttala navnið Kjartan. Gertrud Larsson fekk hetta at vita og gjørdi eina scenu av Kjartan sum Kerstin.

Leikurin er ein blanding av skemt og álvara – allatíðina er tað svenska tjóðskaparkenslan og ræðslan fyri tí fremmanda, ið eru reyði tráðurin.

Sviar eru sera bangin fyri at tosa og kjakast um rasismu. So eftir tí, sum er frammi millum fólk, burdi ongin rasisma verið til í Svøríki, men so er nú einaferð ikki. Eitt prógvp uppá tað er, at Sverige Demokraterna, ið eru sprotnir úr nýnasistisku rørsluni, eru komnir inn í svenska lögtingið, Riksdagen.

– Meiningin er, at leikurin skal skapa kjak um rasismu, sigur Kjartan Hansen.

Hann heldur ikki at ein slíkur leikur hevði havt sama virkna í Føroyum sum í Svøríki, tí føroyingar kjakast nógv og opið um tað mesta.

Ein avleiðing, sum ræðslan hjá svium at vera stempla sum rasistisk hevur fingið, er, at svenska flaggið og tjóðsangurin ikki eru at siggja og hoyra so oftani sum áður. Hetta verður sjálvandi nevnt á pallinum, har somaliskur dansur verður hildið at verða besti háttur at halda svenska tjóðardagin.

Kjartan, Jakob og Ingrid gera eina rúgvu av ymiskum leiklutum, men hóast tað er tað ongantið torført at fylgja við, ella skilja hvat tey meina.

Ein frálík løta, sum bæði ræðir og undirheldur.

Leikurin verður vístur so at siga dagliga í ymiskum partum av Miðsvøríki til 4 desember.